

Działalność kontrolna

Jednostki kontrolne Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie mieszczą się w Warszawie (Wydział Inspekcji) i w 5 delegaturach z siedzibami w Ciechanowie, Mińsku Mazowieckim, Ostrołęce, Płocku i Radomiu (Działy Inspekcji).

Zadania kontrolne dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie zostały ujęte w uzgodnionym przez Wojewodę Mazowieckiego „Rocznym planie pracy Inspekcji Ochrony Środowiska w województwie mazowieckim na rok 2017”, jako cele operacyjne i wykonawcze na szczeblu krajowym (ustalone przez GIOŚ) i wojewódzkim (ustalone przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska).

Kontrole prowadzone były zgodnie z obowiązującym w Inspekcji Ochrony Środowiska Informatycznym Systemem Kontroli (ISK). System ten określa jednolite zasady planowania, przygotowania i prowadzenia kontroli oraz jednolite wzory formularzy stosowanych na potrzeby dokumentowania czynności kontrolnych oraz podejmowanych działań pokontrolnych, które uwzględniają Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 2001/331/WE ustalające minimalne kryteria działania inspekcji ochrony środowiska w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

W Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie w 2017 r. realizowano w ramach działalności kontrolnej następujące cele kontroli.

Ogólnopolskie cele kontroli (ustalone na szczeblu Głównego Inspektora Ochrony Środowiska)

1. Kontrola realizacji przez gminy zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych, określonych w *Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014 r.*
2. Kontrola przestrzegania wymagań w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.
3. Kontrola przestrzegania przepisów prawa przez wytwórców odpadów wydobywczych oraz zarządzających obiektami unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.
4. Kontrola przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
5. Kontrola istniejących terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.
6. Kontrola przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.
7. Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.
8. Kontrola wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi.
9. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
10. Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.

11. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
12. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych.
13. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
14. Kontrola w zakresie spełniania przez producentów produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
15. Kontrola w zakresie stosowania i przechowywania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, komunalnych osadów ściekowych oraz rolnicze wykorzystanie ścieków w produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
16. Kontrola jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.
17. Kontrola zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.
18. Kontrola zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
19. Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance).
20. Kontrola wyeliminowania z użytkowania instalacji i urządzeń zawierających powyżej 50 ppm PCB.
21. Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
22. Kontrola w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
23. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
24. Kontrola stacji demontażu pojazdów.
25. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
26. Kontrola funkcjonowania systemu międzynarodowego przemieszczania odpadów.
27. Kontrola funkcjonowania instalacji przetwarzających i wytwarzających odpady, do których są przywożone, lub z których są wywożone odpady w ramach międzynarodowego przemieszczania odpadów.
28. Kontrola zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do otoczenia przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.
29. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach.
30. Kontrola spełniania przepisów dotyczących stosowania i przechowywania nawozów i odchodów zwierzęcych przez pomioty prowadzące produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy.
31. Kontrola przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna.

32. Kontrola w zakresie zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania.
33. Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych
34. Kontrola w zakresie przestrzegania przepisów, o których mowa w art. 136a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
35. Kontrola w zakresie działalności prowadzonej przez podmioty, których zezwolenia na zbieranie odpadów oraz zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów wydane na podstawie ustawy o odpadach utraciły ważność w dniu 23 stycznia 2016 r.
36. Kontrola wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.
37. Kontrola realizacji zarządzeń pokontrolnych.
39. Kontrola w zakresie spełniania przez użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.

W 2017 r. zrealizowano następujące ogólnopolskie cykle kontrolne (ustalone na szczeblu Głównego Inspektora Ochrony Środowiska):

1. Kontrola w zakresie realizacji zadań własnych gmin wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
(Gminy – kolejne 10%; Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w każdej skontrolowanej gminie, w przypadku gdy zostały utworzone na jej terenie).
2. Kontrola w zakresie przestrzegania przez wytwórców komunalnych osadów ściekowych przepisów ustawy o odpadach.
3. Kontrola wywiązywania się aglomeracji priorytetowych z realizacji zadań ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., tj. po roku od upływu terminów określonych w Traktacie Akcesyjnym.

Dodatkowo w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie realizowano cele wojewódzkie, nieujęte w celach ogólnopolskich:

1. Kontrola w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (cel nr 51).
Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska, do zadań IOŚ należy kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W ramach realizacji tego celu prowadzone były w szczególności kontrole gmin (kolejne 10%), punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w każdej skontrolowanej gminie, w przypadku gdy zostały utworzone na jej terenie, w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
Powyższy cel był realizowany w szczególności w ramach w/w ogólnopolskiego cyklu kontrolnego nr 1.

2. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących we władaniu innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego (cel nr 52).
W celu ograniczenia wprowadzania do wód substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, poza podmiotami bezpośrednio wprowadzającymi ścieki do wód lub do ziemi, kontrolowane były również podmioty wprowadzające do urządzeń kanalizacyjnych będących we władaniu innych podmiotów, ścieki przemysłowe zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego. W ramach realizacji tego celu, kontrolowane były podmioty posiadające wymagane pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód w tym zakresie, oraz prowadzono rozpoznanie podmiotów, które dotychczas w/w pozwoleń nie uzyskały.

Ponadto realizowane były następujące kontrole dokumentacyjne w zakresie:

1. analizy badań automonitoringowych przekazywanych przez zakład,
2. analizy dokumentów z wyłączeniem badań automonitoringowych, o których mowa w dokumencie Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.3 – Wykonywanie kontroli w oparciu o dokumenty,
3. dokonania rozpoznania w terenie, celem wykrycia sprawcy i zbadania skali zagrożenia dla ludzi i środowiska oraz przewozu towarów niebezpiecznych lub odpadów, (przeprowadzane z innymi organami) i oceny towaru lub odpadu - o których mowa w dokumencie Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.2 – Wykonywanie kontroli w terenie bez ustalonego podmiotu.

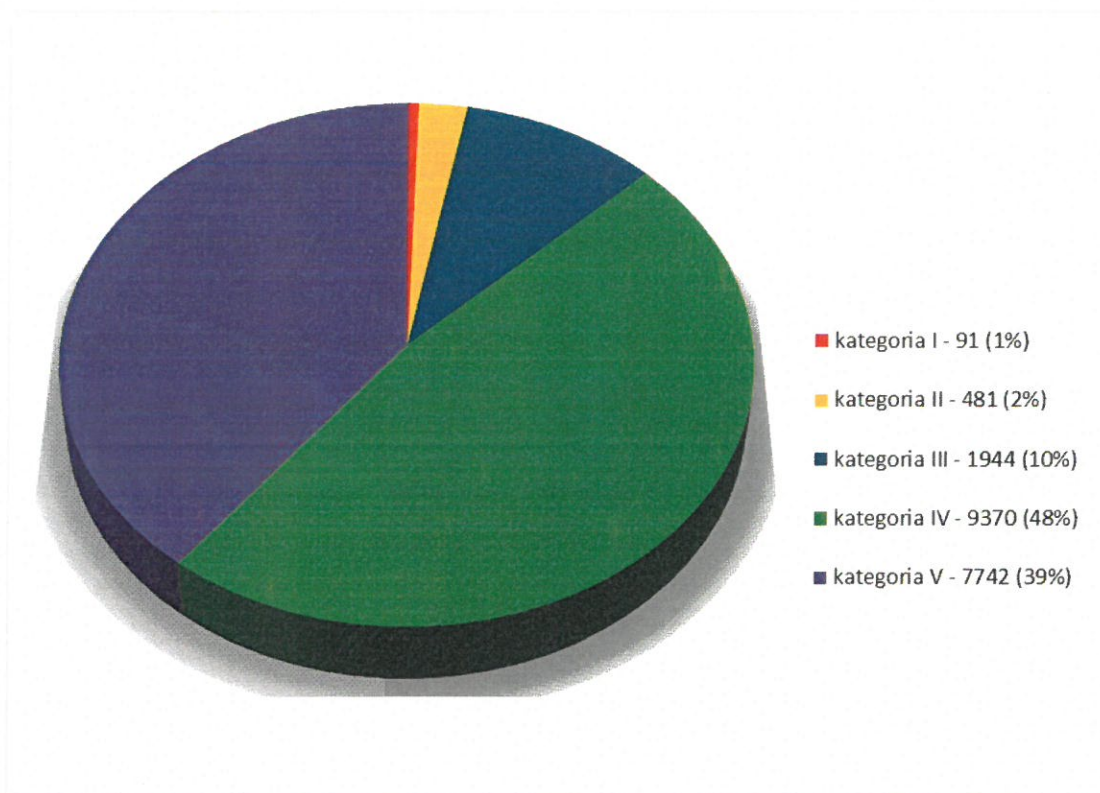
Niezależnie od przyjętych celów kontrolnych, w roku 2017 realizowano trzy cele z punktu widzenia działalności Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie:

Cel	Stan bazowy	Stan docelowy	Miernik
1. Zwiększenie liczby kontroli instruktażowych w ogólnej liczbie przeprowadzonych kontroli zakładów w terenie.	(wg stanu na 31.12.2016r.) 43%	44%	Procent wykonanych kontroli instruktażowych do ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli zakładów w terenie. Cel zrealizowano - wg stanu w dniu 31.12.2017r. osiągnięty poziom miernika wyniósł 47% tj. o 3% więcej od zakładanego. W ramach realizacji tego celu, podczas kontroli zakładów, inspektorzy prowadzili instruktaż w szczególności w

			<p>przypadkach, w których stwierdzono nieprawidłowości, a także gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego w kontrolowanym obszarze. Realizacja tego celu przyczynia się do zwiększenia świadomości przedsiębiorców, skutkującej przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska.</p>
<p>2. Rozszerzenie zakresu akredytacji</p>	<p>153 metody badawcze</p>	<p>154 metody badawcze</p>	<p>Ilość akredytowanych metod badawczych. Cel zrealizowano. Rozszerzono zakres akredytacji o pomiar NO₂ w gazach odlotowych techniką niedispersyjnej spektrometrii w podczerwieni (NDIR).</p>
<p>3. Rozszerzenie liczby stacji pomiarowych w województwie mazowieckim o uruchomienie pomiarów jakości powietrza pod kątem dotrzymania obowiązujących norm w gminie uzdrowskiej Konstancin-Jeziorna</p>	<p>22 stacje pomiarowe</p>	<p>23 stacje pomiarowe</p>	<p>Liczba stacji pomiarowych w województwie mazowieckim.</p> <p>Cel zrealizowano.</p> <p>Stację pomiarową zainstalowano na terenie uzdrowiska tj. w Konstancinie Jeziornej. Planowane jest wykorzystanie uzyskanych wyników w Rocznej ocenie jakości powietrza za 2017r. w woj. mazowieckim.</p>

Działalność inspekcyjna WIOŚ w Warszawie prowadzona była zgodnie z Systemem Kontroli obowiązującym w Inspekcji Ochrony Środowiska, wspomaganym przez narzędzie informatyczne – Informatyczny System Kontroli (ISK). Zgodnie z Systemem, zakłady przyporządkowane są do pięciu kategorii ryzyka (uzależnionych od stopnia oddziaływania na środowisko), z których kategorie I-IV objęte są planowaniem.

W ewidencji WIOŚ w Warszawie wg stanu na dzień 29 grudnia 2017 r. znajdowało się 19 628 zakładów. W porównaniu do 2016r. (18 577) liczba zakładów wpisanych do ewidencji WIOŚ w Warszawie wzrosła o 1 051 tj. o 5,66 %.

Liczba zakładów w poszczególnych kategoriach w ewidencji WIOŚ w Warszawie w 2017 r. (według stanu w dniu 29 grudnia 2017 r.)

W 2017 r. skontrolowano 4 140 zakładów, co stanowi 21% wszystkich podmiotów znajdujących się w ewidencji podmiotów skontrolowanych (19 628).

Przedmiotem wszystkich kontroli było sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska i decyzji (głównie pozwoleń) określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

Liczba kontroli zakładów w terenie przewidzianych do realizacji w Planie kontroli na 2017 r. wynosiła 858. Podana liczba dotyczy planu rocznego po zmianach i korekcie, dokonanych w trakcie 2017r. Korekta i zmiany dotyczyły rodzaju i liczby zakładów zaplanowanych do kontroli.

Biorąc pod uwagę kryterium zakresu przedmiotowego kontroli, WIOŚ w Warszawie na rok 2017 zaplanował następujące rodzaje kontroli:

- 179 kontroli kompleksowych, obejmujących więcej niż dwa cele kontrolne z przyjętych celów kontrolnych do realizacji na 2017 r.,

- 679 kontroli problemowych wybranych zagadnień, obejmujących 1 - 2 przyjęte cele kontrolne do realizacji na 2017 r.

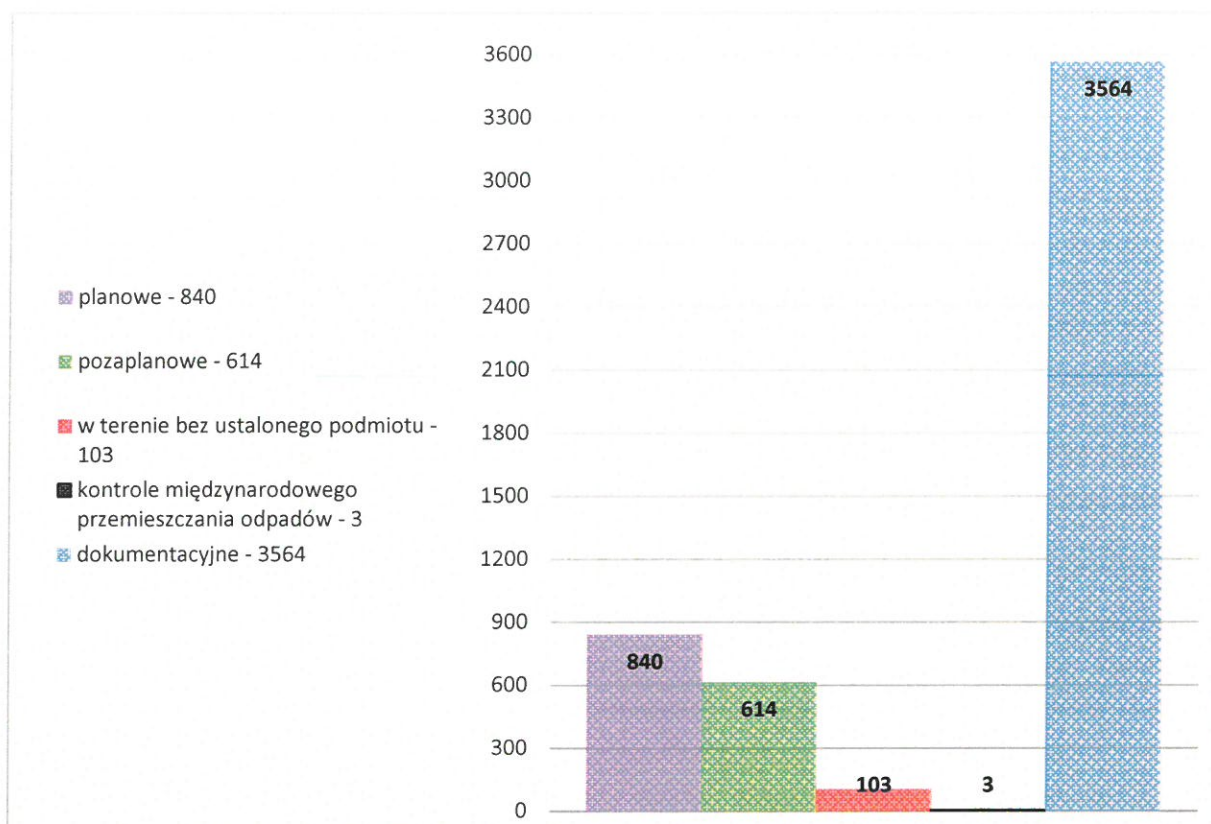
W 2017 r. zrealizowano 832 kontrole planowe z planu pracy na 2017r., co stanowi realizację planu na poziomie 97%. W 2017 r. nie zrealizowano 26 kontroli (3%), przy czym w 14 przypadkach kontrole zostały rozpoczęte i nie zostały zakończone do dnia 31 grudnia 2017 r. W pozostałych 12 przypadkach niezrealizowanie kontroli było spowodowane w szczególności koniecznością podejmowania działań pozaplanowych wynikających ze zgłaszanych do WIOŚ w Warszawie informacji o zanieczyszczeniu środowiska a także braku możliwości podjęcia kontroli ze względu na niepodejmowanie zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, trwającą kontrolę innego organu oraz likwidację działalności. Niezrealizowane kontrole z planu na rok 2017, zostały uwzględnione w planie pracy na 2018 r.

W 2017 r. przeprowadzono kontrole wszystkich funkcjonujących zakładów, których częstotliwość wynika z mocy prawa (zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zakłady przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów).

Średnioroczna liczba etatów inspekcyjnych (inspektorów wykonujących kontrole) w 2017 roku wynosiła 73,19.

W roku 2017 inspektorzy WIOŚ w Warszawie przeprowadzili łącznie 5 124 kontrole, w tym:

- kontrole w terenie – 1 560, w tym:
 - ✓ łącznie kontrole zakładów w terenie - 1 454, w tym:
 - kontrole planowe zakładów – 840 (w tym 8 kontroli z planu pracy na 2016r. oraz 832 kontrole z planu pracy na 2017 r.),
 - kontrole pozaplanowe zakładów – 614,
 - ✓ kontrole bez ustalonego podmiotu – 103,
 - ✓ kontrole międzynarodowego przemieszczania odpadów – 3;
- kontrole w oparciu o dokumenty tzw. dokumentacyjne - 3 564, w tym:
 - ✓ kontrole dokumentacyjne z ustalonym podmiotem – 3 539,
 - ✓ kontrole dokumentacyjne bez ustalonego podmiotu – 25.

Udział poszczególnych rodzajów kontroli w ogólnej ich liczbie w 2017 r.

Naruszenia wymagań ochrony środowiska stwierdzono podczas 1 609 kontroli, co stanowi 31,4% ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli (5 124).

W każdym przypadku, kiedy było to istotne dla wyników kontroli, wykonywane były pomiary emisji.

W roku 2017 przeprowadzono łącznie 341 kontroli z pomiarami, w tym:

- 270 kontroli z pomiarami w zakładach,
- 71 kontroli z pomiarami w terenie bez ustalonego podmiotu.

W 2017 r. efektywność Inspekcji określona wskaźnikiem: liczba przeprowadzonych kontroli ogółem/średnioroczna liczba etatów inspekcyjnych inspektorów wykonujących kontrole wyniosła 70 kontroli/etat/rok, w tym:

- 21,3 kontroli w terenie/etat/rok,
- 48,7 kontroli dokumentacyjnych/etat/rok.

WIOŚ w Warszawie w czasie prowadzonych kontroli najczęściej stwierdzał następujące nieprawidłowości:

- brak uregulowań formalno-prawnych w zakresie korzystania ze środowiska, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami oraz emisji do powietrza,
- brak wymaganych prawem pomiarów emisji substancji i energii lub pomiary niespełniające wymagań prawnych,

- brak ewidencji wprowadzanych do powietrza substancji oraz ewidencji wytwarzanych odpadów lub ewidencje prowadzone nierzetelnie,
- brak naliczania i wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń zabezpieczających środowisko przed zanieczyszczeniem,
- nieprawidłowości związane z eksploatacją urządzeń zawierających substancje kontrolowane,
- przekazywanie odpadów podmiotom nieposiadającym stosownych zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami.

Główne przyczyny występowania nieprawidłowości:

- nieznamość przepisów prawa i mała świadomość ekologiczna,
- zbyt częste zmiany przepisów prawnych,
- brak odpowiedniego nadzoru ze strony kierownictwa zakładu,
- słaba kondycja finansowa, utrudniająca finansowanie działań proekologicznych,
- priorytety dotyczące zagadnień ekonomicznych przed ekologicznymi.

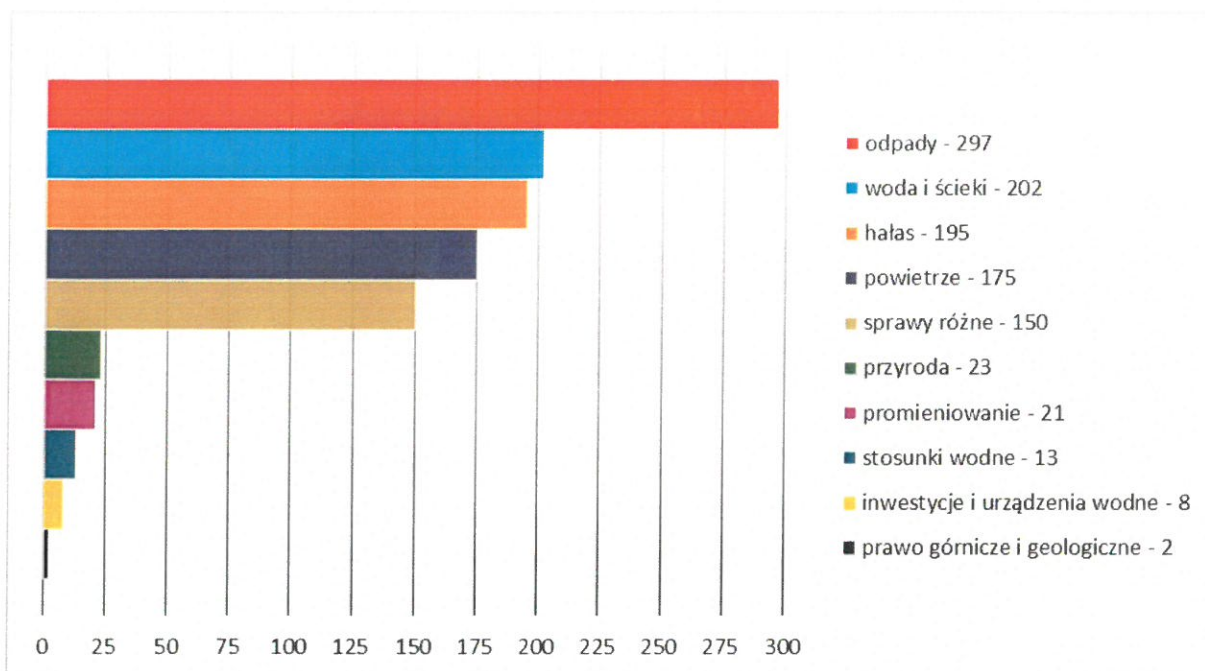
Niezależnie od czynności rutynowych, przewidzianych do realizacji w planie pracy, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie podejmował szereg działań, wynikających z potrzeb bieżących, jako reakcje na zdarzenia stwarzające potencjalne zagrożenie dla środowiska, skargi oraz wnioski o interwencje, a także sygnały medialne.

W okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2017 r. w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie załatwiono ogółem 1 086 wniosków o podjęcie interwencji.

W skali WIOŚ w Warszawie najliczniejsze są interwencje dotyczące: ochrony przed odpadami – 297 interwencji (tendencja utrzymująca się od lat), co w 2017 r. stanowiło 27,4% wszystkich załatwionych interwencji, ochrony czystości wód i gospodarki ściekowej – 202 (18,6%), ochrony przed hałasem – 195 (18%), ochrony powietrza – 175 (16,1%), spraw różnych – 150 (13,8%), ochrony przyrody – 23 (2,1%), ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym – 21 (1,9%), stosunków wodnych i podtapiania gruntów – 13 (1,2%), działalności inwestycyjnej i eksploatacji urządzeń wodnych – 8 (0,7%), spraw związanych ze stosowaniem prawa geologicznego i górniczego – 2 (0,2%).

W 2017r. nie wpłynęły do WIOŚ w Warszawie wnioski o podjęcie interwencji dotyczące spraw leśnictwa, łowiectwa, pracowniczych i mieszkaniowych.

W 2017r. znacząco poprawiono terminowość załatwiania wniosków o interwencje w porównaniu do lat wcześniejszych.

Zakres tematyczny wniosków o interwencję wpływających do WIOŚ w Warszawie w 2017 r.

Z łącznej liczby załatwionych interwencji wynoszącej 1 086 przekazano wg właściwości 364 (33,5%), a we własnym zakresie załatwiono 722 (66,5%) sprawy. W ramach załatwiania w/w spraw we własnym zakresie przeprowadzono 537 kontroli w terenie, a 202 przypadkach udzielono odpowiedzi w oparciu o dokumentację będącą w posiadaniu WIOŚ w Warszawie lub pozyskaną w trakcie przeprowadzonych działań wyjaśniających.

Biorąc pod uwagę znaczną liczbę wniosków o podjęcie interwencji wpływających do WIOŚ w Warszawie, które pozostają poza kompetencjami Inspekcji Ochrony Środowiska (na poziomie 33,5%) niezbędne jest dalsze rozpowszechnianie informacji o właściwości organów administracji rządowej i samorządowej.

W okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2017 r. w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie załatwiono 17 skarg, z których 8 przekazano do załatwienia zgodnie z właściwością innym organom, a we własnym zakresie rozpoznano 9 skarg.

Tematyka skarg dotyczyła głównie nieprawidłowych, zdaniem składających skargi działań interwencyjnych i ich efektów. Skargi zasadniczo związane były z konkretnymi sprawami w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, nie miały one charakteru ogólnego. Skargi skierowane do WIOŚ, do rozpatrzenia których właściwy był inny organ, również dotyczyły głównie niezadowolenia z działań władz samorządowych szczebla gminnego, w zakresie ochrony środowiska w konkretnych sprawach.

Najwięcej skarg dotyczyło: ochrony przed odpadami – 4 (ok. 23,5%), ochrony przed hałasem – 4 (ok. 23,5%) i ochrony czystości wód i gospodarki ściekowej – 4 (ok. 23,5%). Ponadto 3 skargi (ok. 18%) dotyczyły stosunków wodnych i podtapiania gruntów, natomiast 2 skargi (ok. 12%) dotyczyły spraw różnych.

Załatwienie skarg we własnym zakresie polegało na szczegółowej analizie akt sprawy, wyjaśnieniu okoliczności faktycznych i prawnych uwarunkowań związanych z rozpatrywaną, konkretną sprawą.

Sprawy szczególnie istotne były omawiane na spotkaniach organizowanych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z Kierownikami Delegatur WIOŚ w Warszawie oraz Naczelnika Wydziału Inspekcji z Kierownikami Działów Inspekcji w Delegaturach.

Główną przyczyną skarg było niezadowolenie ze sposobu załatwienia sprawy, prowadzenia działań kontrolnych i uzyskanych efektów (innych niż oczekiwane przez skarżących).

Dokonując porównania analizy załatwiania skarg w okresie od 2015 do 2017 r., należy zauważyć pozytywną poprawę terminowości załatwiania skarg – w 2017 r. wszystkie skargi zostały załatwione w terminie.

W 2017 r. w WIOŚ w Warszawie zarejestrowano łącznie 15 zdarzeń awaryjnych, w tym:

- 14 zdarzeń, spełniających kryteria definicji poważnej awarii zawartej w ustawie Poś (nie objęte obowiązkiem zgłoszenia do GIOŚ), z których 9 uznano za zakończone,
- 1 zdarzenie nieposiadające wszystkich cech poważnej awarii tzw. zdarzenie o znamionach poważnej awarii, które nie zostało zakończone.

W 2017 roku kontynuowano nadzór nad 12 zdarzeniami z okresów wcześniejszych, z których 6 uznano za zakończone w 2017 r.

Szczegółowe informacje dotyczące ww. zdarzeń przekazywane były do DIiO GIOŚ w sprawozdaniach kwartalnych, dotyczących działań po zaistniałych poważnych awariach i zdarzeniach na terenie województwa mazowieckiego oraz na bieżąco z wykorzystaniem bazy Poważne awarie z dostępem on-line.

Bieżące i okresowe informacje o zdarzeniach awaryjnych i działaniach WIOŚ przekazywane były również do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie oraz do Komendy Wojewódzkiej PSP w Warszawie.

W 2017 r. w poparciu o ustalenia przeprowadzonych kontroli podjęto następujące działania:

- wydano 833 zarządzenia pokontrolne.

Realizacja zarządzeń pokontrolnych jest sprawdzana przez WIOŚ na bieżąco. Zakłady w zdecydowanej większości realizują zarządzenia pokontrolne w wyznaczonych terminach lub występują z umotywowanymi wnioskami o wyznaczenie nowego terminu ich realizacji. W przypadku braku realizacji zarządzeń, WIOŚ podejmuje działania dyscyplinujące. Średni wskaźnik wykonania zarządzeń pokontrolnych w roku 2017 wyniósł 90%.

W przypadku niepoinformowania w wyznaczonym terminie o zakresie wykonania zarządzeń pokontrolnych lub niezgodne z prawdą poinformowanie o wykonaniu zarządzeń pokontrolnych, przepis art. 31a ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska w 2017 r. zastosowano 26 razy, w tym wymierzono 16 grzywnien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 6 300 zł oraz zastosowano 10 pouczeń;

- wydano 9 zaleceń pokontrolnych po kontrolach dotyczących wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych,

z których 7 zostało zrealizowanych, a w 2 przypadkach termin ich realizacji nie upłynął do dnia 31 grudnia 2017r.;

- udzielono 677 pouczeń;
- wymierzono 283 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 110 650 zł;
- skierowano 6 wniosków o ukaranie do sądów powszechnych;
- skierowano 15 wniosków do organów ścigania;
- skierowano 707 wniosków do organów administracji publicznej;
- wydano 571 opinii, zaświadczeń, stanowisk i informacji;
- wydano 19 ostatecznych decyzji o charakterze niepieniężnym (w tym m.in. wstrzymujących działalność, o wstrzymaniu użytkowania, o wstrzymaniu oddania do użytkowania, wyznaczających termin usunięcia naruszenia, i inne);
- wydano 786 decyzji o charakterze pieniężnym, w tym m.in. 626 decyzji ustalających wymiar kar pieniężnych na łączną kwotę 10 029 695,64 zł.

Szczegółowe informacje zawierające wyróżnienia liczbowe z działalności kontrolnej WIOŚ w Warszawie w 2017 r. zawarte są w sprawozdaniu statystycznym Oś-2b.

W konsekwencji przekazania informacji o ustaleniach przeprowadzonych przez WIOŚ w Warszawie kontroli, podczas których ujawniono przypadki gospodarowania odpadami niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa w ostatnim czasie naliczone zostały przez Marszałka Województwa Mazowieckiego opłaty podwyższone w następujących przypadkach:

- składowania odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym na terenie wyrobiska w gminie Żyrardów (opłata podwyższona w wysokości ponad 163 mln zł),
- składowania odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym na terenie wyrobiska KRZYŻÓWKA oraz KRZYŻÓWKA I w m. Krzyżówka gm. Radziejowice (opłata podwyższona w wysokości ponad 57,8 mln zł),
- magazynowania odpadów bez decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania w m. Wolica gm. Nadarzyn (opłata podwyższona w wysokości ponad 26 mln zł),
- zbieranie na terenie m. st. Warszawy zmieszanych odpadów budowlanych (opłata podwyższona w wysokości około 1,9 mln zł),
- składowania odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczony na terenie nieruchomości przy ul. Gołędzinowskiej w Warszawie (opłata podwyższona w wysokości ponad 1,8 mln zł),
- zbieranie w miejscowości Tłuste gmina Grodzisk Mazowiecki odpadów pochodzących z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych (opłata podwyższona w wysokości około 1 mln zł),
- zbieranie na terenie miasta Żyrardowa odpadów papieru, tektury i tworzyw sztucznych (opłata podwyższona w wysokości około 700 tys. zł).

Podjęmowanie przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska współdziałania zarówno z marszałkiem województwa, jak też z organami udzielającymi zezwoleń na gospodarowanie odpadami (co do zasady jest to starosta, lecz w niektórych przypadkach także marszałek województwa lub regionalny dyrektor ochrony środowiska) w szczególności ma na celu

eliminowanie zachowań patologicznych w gospodarowaniu odpadami, co realnie przyczynia się do przeciwdziałania występowania „szarej strefy” oraz wpływa na poprawę stanu środowiska naturalnego.

Przykład działań podjętych przez WIOŚ w Warszawie

W związku z ujawnieniem miejsca nielegalnego składowania odpadów, inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie – Delegatura w Radomiu w miesiącach styczeń – marzec 2017 r. przeprowadzili kontrolę. Składowisko zlokalizowane zostało na terenie kopalni piasku położonej w m. Gąsawy Rządowe, gm. Jastrząb. Właściciel kopalni, jak ustalono podczas kontroli, posiadał koncesję na wydobycie piasku z tego złoża, w której zakazano składowania na terenie kopalni wszelkich odpadów.

Przeprowadzona kontrola potwierdziła fakt składowania na terenie kopalni odpadów komunalnych z domieszką odpadów przemysłowych. Odpady składowane były w postaci przyzmi na powierzchni wyrównanej części wyrobiska oraz w zagłębieniu terenu znajdującym się w na jej obszarze. Część odpadów została przysypana warstwą piasku o czym świadczyły wyraźne ślady na wyrównanej części wyrobiska.

Dokumentacja zdjęciowa odpadów nielegalnie zdeponowanych na terenie kopalni piasku w m. Gąsawy Rządowe

Dokumentacja zdjęciowa odpadów nielegalnie zdeponowanych na terenie kopalni piasku w m. Gąsawy Rządowe

W związku z tym podczas kontroli dokonano odwiertów z wykorzystaniem wiertni mobilnej. Odwierty wykonano do głębokości 8,5 m ppt. potwierdziły fakt zasypywania odpadów.

Przygotowanie do poboru próbek przez WIOŚ w Warszawie z wykorzystaniem wiertnicy samochodowej przeznaczonej do wykonywania nierurowanych otworów w gruncie metodą ślimakową zakupionej w ramach projektu POIS.03.02.00-00-001/09 „Zakupy sprzętu do szybkiej

oceny ryzyka w przypadku wystąpienia poważnej awarii, organizacja systemu monitoringu dynamicznego przeciwdziałania poważnym awariom, w tym organizacja systemu i sieci teleinformatycznych”

Worki z odpadami, znajdujące się w pryzmach na terenie wyrobiska, umożliwiły określenie miejsca pochodzenia odpadów. Na podstawie oznaczeń (m.in. nazw firm) znajdujących się na nich ustalono, że są to odpady pochodzące z terenu gmin województwa małopolskiego.

Opisana powyżej sytuacja wskazywała jednoznacznie na zorganizowane działanie mające na celu nielegalne pozbycie się części odpadów komunalnych poprzez zdeponowanie ich w wyrobisku piasku i przykrycie warstwą gleby o czym świadczyła:

- ilość znajdujących się w wyrobisku odpadów,
- zorganizowanie transportu kilkudziesięciu ciężarówek (kilkunastotonowych) do ich przewiezienia,
- zorganizowanie sprzętu do przemieszczania w wyrobisku odpadów i ich zasypywania.

W związku z powyższym podjęte zostały przez MWIOŚ następujące działania:

- do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Krakowie skierowany został wniosek o przeprowadzenie kontroli w firmach, których nazwy ujawniono na workach z odpadami (zgodnie z ustaleniami sprawę tą WIOŚ w Krakowie przekazał do Komendy Powiatowej Policji w Nowym Targu).
- do Prokuratury Rejonowej w Przysusze Oddział Zamiejscowy w Szydłowcu skierowano wniosek o wszczęcie postępowania w trybie art. 183 § 1 kodeksu karnego. Postępowania prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Radomiu w sprawie nielegalnego składowania odpadów komunalnych w wyrobisku piasku w Gąsawach Rządowych oraz Prokuraturę Rejonową w Nowym Targu w sprawie transportów odpadów komunalnych na teren kopalni w Gąsawach Rządowych przez firmę z/s w Nowym Targu zostały połączone i są prowadzone przez Prokuraturę Rejonową w Radomiu.
- do Starosty Szydłowieckiego skierowano wniosek o podjęcie działań w związku z naruszeniem warunków określonych w koncesji na wydobywanie piasku z wyrobiska.
Starosta Szydłowiecki wezwał użytkownika kopalni do usunięcia odpadów w terminie do dnia 30 czerwca 2017 r. Sprawa w toku.
- do Wójta Gminy Jastrzęb skierowano wniosek o zobowiązanie właściciela terenu do usunięcia składowanych nielegalnie w wyrobisku odpadów komunalnych.

Wójt Gminy Jastrzęb zobowiązał prowadzącą działalność gospodarczą do usunięcia odpadów komunalnych złożonych w wyrobisku w terminie do dnia 30 czerwca 2017 r. Od decyzji tej strona wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Radomiu. Decyzja została przez SKO uchylona i przekazana do ponownego rozpatrzenia. Wójt Gminy Jastrzęb nie zakończył postępowania w tej sprawie. Ponadto Gmina wystąpiła do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie

o podjęcie czynności zapobiegawczych i naprawczych, mających na celu określenie szkód w środowisku powstałych w związku z nielegalnym składowaniem odpadów komunalnych oraz przemysłowych. Wójt Gminy Jastrząb wezwał wójtów gmin do złożenia wyjaśnień w sprawie nielegalnego składowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu tych gmin, a złożonych w wyrobisku w m. Gąsawy Rządowe.

Właściciela kopalni zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano do naliczenia opłaty podwyższonej za składowanie odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym, o czym poinformowano Marszałka Województwa Mazowieckiego (tj. organ właściwy w sprawie ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Wg posiadanych informacji zarządzenie zostało zrealizowane (dotyczy roku 2016).